

07.12.2012

KTK Tekniikan Asiantuntijat ry

Viite Lausuntopyyntö 3.12.2012

LAUSUNTO TERVEYDENSUOJELULAIN MUKAISTEN VIRANOMAISTEHTÄVIEN TEETTÄMISESTÄ KOLMANSILLA OSAPUOLILLA

KTK Tekniikan Asiantuntijat ry on pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriön lausuntoa viranomaistöiden teettämisestä kolmansilla osapuolilla, kuten yksityisillä konsulteilla. Lausuntopyyntö liittyy Porin kaupungissa valmistelussa olevaan menettelyyn, jonka mukaan kunta tulisi jatkossa teettämään terveydensuojelulain mukaisia asunnontarkastuksia pääosin ulkopuolisilla asiantuntijoilla. Sosiaali- ja terveysministeriö on tietoinen Porin kaupungin valmistelussa olevista toimenpiteistä ja lausuu asiassa seuraavaa:

Kunnan terveydensuojeluviranomainen valvoo asuntojen ja muiden oleskelutilojen terveydellisiä oloja lähtökohtaisesti terveydensuojelulain (763/1994) 26 ja 27 §:ien nojalla. Tarkastuksia asuntoihin ja muihin oleskelutiloihin terveydensuojeluviranomainen voi tehdä tai teettää lain 45 §:n nojalla. Jos terveydensuojeluviranomainen käyttää terveydellisten olojen arvioinnin edellyttämiin selvityksiin tai tutkimuksiin ulkopuolista asiantuntijaa, tulee asiantuntijalla olla lain 49 §:ssä säädetty pätevyys. Tarkastuksia ei tehdä viranomaisen aloitteesta vaan asia tulee vireille kyseisen kiinteistön omistajan tai asunnon haltijan toimesta.

Asuntojen ja muiden oleskelutilojen terveydellisten olosuhteiden arvioiminen (tarkastus, selvitykset, mittaukset) ja arvioinnin pohjalta tehtävät viranomaispäätökset ovat erittäin vaativia. Erityisen vaativaksi asian tekee se, että ollaan tekemisissä pääsääntöisesti ihmisten kodeissa, jolloin päätöksillä on erittäin merkittäviä vaikutuksia ihmisten asumiseen, terveyteen ja talouteen.

Edellisestä johtuen terveydensuojelulain säännöksillä on haluttu antaa viranomaisille mahdollisuus tehdä tarkastuksia myös kodeissa, mutta myös annettu mahdollisuus teettää tutkimuksia ja selvityksiä ulkopuolisella asiantuntijalla, kunhan asiantuntijalla on lain 49 §:n mukainen riittävä pätevyys kyseisiin selvityksiin ja tutkimuksiin. Edellä mainitulla menettelyllä on haluttu helpottaa terveydensuojeluviranomaisen taakkaa tilanteessa, jossa resurssit eivät riitä vaativien, usein kalliita laitteita edellyttävien tutkimusten tekemiseen.

Säännöksillä ei kuitenkaan ole tarkoitettu sitä, että terveydensuojeluviranomainen voisi antaa korjauskehotuksia tai 27 §:n mukaisia määräyksiä terveyshaittojen poistamisesta tai asumiskiellosta pelkästään ulkopuolisen asiantuntijan selvityksen ja tarkastuksen perustella ilman, että kävisi itse kohdetta tarkastamassa. Säännösten tarkoituksena on ollut se, että ulkopuolisia asiantuntijoita voidaan käyttää tutkimusten ja selvitysten teossa, ei varsinaisten tarkastusten teossa.

Terveystensuojelulain soveltamista koskevissa ohjeissa todetaan, että asunnon-tarkastusta koskevan asian vireille tulon jälkeen asunnossa tai muussa oleskelu-tilassa sisätilan ensimmäisen tarkastuksen tekee terveystensuojeluviranomainen, joka arvioi tilanteen ja pyytää kiinteistön omistajaa tarvittaessa teettämään lisä-selvityksiä terveystensuolisten olojen selvittämiseksi. Viranomainen voi teettää tar-vittavat lisäselvitykset ulkopuolisella asiantuntijalla myös itse.

Ohjeistuksen lähtökohtana on ollut se, että viranomaiselle vireille tullessa asi-assa on kaikkien oikeusturvan kannalta tärkeää, että asian etenemiseksi tehtä-vissä ratkaisuissa harkintavalta on viranomaisella. Tällöin on myös tärkeää, että viranomainen itse käy kohteessa ennen mahdollisia ratkaisuja asian etenemises-tä.

Sosiaali- ja terveystensministeriö pitää hyvänä, että kunnissa, kuten nyt Porissa, tehdään suunnitelmallisesti yhteistyötä pätevien ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa asunnon-tarkastusten toimeenpanon tehostamiseksi. Edellä kuvatus ja Porista saatujen tietojen perusteella sosiaali- ja terveystensministeriö katsoo kui-tenkin, että Porin kaupungin valmistelema asunnon tarkastuksia koskeva me-nettely ei täytä kaikilta osin terveystensuojelulain soveltamisen periaatteita ja saattaa johtaa hankaliin tilanteisiin viranhaltijoiden oikeusturvan kannalta.

Terveystensuojelulakiin on tekeillä muutoksia asumisterveyteen liittyviin pykä-liin. Tässä yhteydessä arvioidaan myös tarpeita tarkentaa tarkastusoikeuteen liittyviä kysymyksiä.

Osastopäällikön sijaisena,
Johtaja

Jari Keinänen

Neuvotteleva virkamies

Marilla Lahtinen

TIEDOKSI

Kansliapäällikkö Sillanaukea
Valvira
Aluehallintovirastot
Suomen kuntaliitto
Porin kaupunki, Porin seudun ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue

